

UNIS-VALJAONICA HVT a.d. Banja Luka

Finansijski izvještaji za 2009. godinu
i Izvještaj nezavisnog revizora

Banja Luka, maj 2010. godine

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
BILANS STANJA	5
BILANS STANJA	8
BILANS USPJEHA.....	10
BILANS TOKOVA GOTOVINE	14
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	16
OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	18
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	25-30

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja UNIS-VALJAONICA HVT a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2009. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za period od 1. januara do 31. decembra 2009. godine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Pravilnikom o reviziji finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju dobru osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je navedeno u napomeni broj 1, avansi za jednu proizvodnu liniju su evidentirani u iznosu od 400.000 KM i odnose se na sredstva iz 1990. godine. Procjena vrijednosti imovine je vršena na dan 31.12.2004. godine. Društvo nije obračunalo amortizaciju osnovnih sredstava, koja ne koristi i ne ostvaruje ekonomsku korist po osnovu njihovog posjedovanja. Pored toga, postoje indicije da su osnovna sredstva koja se ne koriste obezvrijeđena, zbog čega je Društvo trebalo izvršiti procjenu vrijednosti tih sredstava.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte korekcija koje na finansijske izvještaje mogu imati pitanja navedena u prethodnim pasusima, finansijski izvještaji objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj UNIS-VALJAONICA HVT a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2009. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i tokove gotovine za period od 01. januara do 31. decembra 2009. godine, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Ne izražavajući rezerve skrećemo pažnju na sljedeće činjenice:

- Kao što je navedeno u napomeni broj 2, Zalihe materijala, gotovih proizvoda i rezervnih dijelova duži niz godina nemaju obrta, a evidentirane su po nabavnoj vrijednosti, na dan 31. decembar Društvo je prema zahtjevima MRS-2 trebalo zalihe svesti na neto prodajnu cijenu ili cijenu koštanja u zavisnosti od toga koja je niža (vrijednost zaliha 106.270 KM) .
- Kao što je navedeno u napomeni broj 13, Rukovodstvo Društva je dana 30.3.2010. godine, uz poziv za sjednicu Upravnog odbora „FOD-a“ zaprimilo materijal u čijem prilogu su bili notarski ugovor i finansijski izvještaji. Društvo učestvuje u kapitalu „FOD-a“ d.o.o Laktaši kao vlasnik 47% od ukupnog kapitala.
- Uprava Društva je očekivala da će Upravni odbor FOD-a prihvatiti upozorenje da je donio nezakonitu odluku, kakvom je smatra i Nadzorni odbor Društva, te da će istu staviti van snage, kako je to zahtijevao Nadzorni odbor Društva. O navedenim radnjama Društvo nije na vrijeme obaviješteno, pa nije ni moglo izvršiti promjene u svojoj knjigovodstvenoj evidenciji, s obzirom da je priloženu fotokopiju notarskog ugovora i finansijske izvještaje FOD-a dobila tek 30.3.2010. godine.

EF REVIZOR d.o.o.

Banja Luka, Gajeva broj 12

Datum:15. maj 2010. godine

Ovlašćeni revizor
Doc. dr Goran Radivojac

BILANS STANJA

Izveštaj o finansijskom položaju
na dan **31.12.2009. godine**

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansiranja prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA	1				
	A. STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)		72.984.373	50.427.218	22.557.155	22.758.096
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002				
010	1. Ulaganja u razvoj	003				
011	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004				
012	3. Goodwill	005				
014	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006				
015 i 016	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	72.597.778	50.427.218	22.170.560	22.378.182
020	1. Zemljište	009	2.908.899		2.908.899	2.908.899
021	2. Građevinski objekti	010	24.983.138	10.993.519	13.989.619	14.038.979
022	3. Postrojenja i oprema	011	44.305.741	39.433.699	4.872.042	5.030.304
023	4. Investicione nekretnine	012				
027 i 028	5. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	013	400.000		400.000	400.000
029	6. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	014				
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 do 020)	015				
030	1. Šume	016				
031	2. Višegodišnji zasadi	017				
032	3. Osnovno stado	018				
033	4. Sredstva kulture	019				
038 i 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020				
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	376.263		376.263	376.263
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022				
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	376.263		376.263	376.263
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024				
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025				
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026				

045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027				
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijanja	028				
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029				
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	10.332		10.332	3.651
	B. TEKUĆA IMOVINA (032+039+060)	031	263.190		263.190	737.559
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 do 038)	032	106.270		106.270	278.558
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	34.408		34.408	39.358
110 do 112	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034				
120	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	71.862		71.862	239.184
130 do 139	4. Zalihe robe	036				16
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	037				
150 do 159	6. Dati avansi	038				
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (040+046+055+058+059)	039	156.920		156.920	459.001
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 do 045)	040	147.353		147.353	373.633
200, dio 209	a) Kupci-povezana pravna lica	041				
201, dio 209	b) Kupci u zemlji	042	135.725		135.725	369.240
202, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043				
210 do 219	g) Potraživanja iz specifičnih poslova	044				
220 do 229	d) Druga kratkoročna potraživanja	045	11.628		11.628	4.393
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (047 do 054)	046				
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	047				
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	048				
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	049				
233 i 234	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	050				
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	051				
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	052				
237	e) Okupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni	053				

	prodaji ili poništavanju					
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	054				
24	3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (056+057)	055	9.567		9.567	84.421
240	a) Gotovinski ekvivalenti – hartije od vrijednosti	056				
241 do 249	b) Gotovina	057	9.567		9.567	84.421
270 od 279	4. Porez na dodatu vrijednost	058				
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	059				947
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	060				
29	V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	061				
	G. POSLOVNA AKTIVA (001+031+061)	062	73.247.563	50.427.218	22.820.345	23.495.655
880 do 888	D. VANBILANSNA AKTIVA	063	229.835		229.835	247.204
	Đ. UKUPNA AKTIVA (062+063)	064	73.477.398	50.427.218	23.050.180	23.742.859

BILANS STANJA – (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju
na dan **31.12.2009. godine**

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	PASIVA	101	21.671.836	22.462.921
	A. KAPITAL (102-109+110+111+114+115-116+117-122)			
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	22.825.956	22.825.956
300	1. Akcijski kapital	103	22.825.956	22.825.956
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104		
303	3. Zadržani udjeli	105		
304	4. Ulozi	106		
305	5. Državni kapital	107		
306	6. Ostali osnovni kapital	108		
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109		
320	III EMISIONA PREMIJA	110		
dio 32	IV REZERVE (112+113)	111	17.117	17.117
321	1. Zakonske rezerve	112	17.117	17.117
322	2. Statutarne rezerve	113		
330, 331 i 334	V REVALORIZACIONE REZERVE	114	285.021	285.021
332	VI NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	115		
333	VII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	116		
34	VIII NERASPOREĐENI DOBITAK (118 do 121)	117	17.116	17.116
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	118	17.116	17.116
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	119		
342	3. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	120		
343	4. Neto prihod od samostalne djelatnosti	121		
35	IX. GUBITAK DO VISINE KAPITALA (123+124)	122	1.473.374	682.289
350	1. Gubitak ranijih godina	123	682.289	
351	2. Gubitak tekuće godine	124	791.085	682.289
40	B. DUGOROČNA REZERVISANJA (126 do 131)	125	595.719	595.719
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	126		
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	127		
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	128		
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	129		
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	130		
405	6. Ostala dugoročna rezervisanja	131	595.719	595.719
	V. OBAVEZE (133+142)	132	552.790	437.015
41, osim 418	I DUGOROČNE OBAVEZE (134 do 141)	133		110.483
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	134		
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	135		
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	136		

413 i 414	4. Dugoročni krediti	137		110.483
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	138		
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	139		
418	7. Odložene poreske obaveze	140		
419	8. Ostale dugoročne obaveze	141		
42 do 48	II KRATKOROČNE OBAVEZE (143+148+153+154+155+156+157+158+159+160)	142	552.790	326.532
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (144 do 147)	143	180.790	70.307
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	144	180.790	
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu do godinu dana	145		70.307
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	146		
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	147		
43	2. Obaveze iz poslovanja (149 do 152)	148	25.642	23.668
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	149		
431	b) Dobavljači–povezana pravna lica	150		
432 i 433	v) Ostali dobavljači	151	17.442	15.468
439	g) Ostale obaveze iz poslovanja	152	8.200	8.200
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	153		
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	154	83.710	29.957
460 do 469	5. Druge obaveze	155		
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	156	3.119	
48 osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	157	93.664	24.002
481	8. Obaveze za porez na dobitak	158		
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja	159	165.865	178.598
495	10. Odložene poreske obaveze	160		
	G. POSLOVNA PASIVA (101+125+132)	161	22.820.345	23.495.655
890 do 898	D. VANBILANSNA PASIVA	162	229.835	247.204
	Đ. UKUPNA PASIVA (161+162)	163	23.050.180	23.742.859

Potpisano u ime Društva
 Direktor
 Dr Mićo Milovanović

BILANS USPJEHA

Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu od 01.01. do 31.12.2009. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	I Z N O S	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)	201	190.817	373.194
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202		7.909
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203		7.909
601	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204		
602	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205		
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	274.517	329.007
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207		
611	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	274.517	329.007
612	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209		
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210		
630	4. Povećenje vrijednosti zaliha učinaka	211		
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	167.322	147.766
640 i 641	6. Povećenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213		
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214		
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	83.622	184.044
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	987.442	1.077.436
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	217		
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	52.371	62.226
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	639.646	649.936
520 i 521	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	521.449	513.658
522 i 529	b) Ostali lični rashodi	221	118.197	136.278
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	21.540	34.345
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	218.943	219.179
540	a) Troškovi amortizacije	224	209.078	208.581
541 do 549	b) Troškovi rezervisanja	225	9.865	10.598
55 osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	52.692	101.587
555	7. Troškovi poreza	227	2.250	5.948
556	8. Troškovi doprinosa	228		4.215
	B. POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229		
	V. POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	796.625	704.242
66	G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	231	148	209

	I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)			
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232		
661	2. Prihodi od kamata	233	148	209
662	3. Pozitivne kursne razlike	234		
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235		
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236		
669	6. Ostali finansijski prihodi	237		
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238		
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239		
561	2. Rashodi kamata	240		
562	3. Negativne kursne razlike	241		
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242		
564	5. Ostali finansijski rashodi	243		
	D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238)	244		
	Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231)	245	796.477	704.033
	E. OSTALI PRIHODI I RASHODI	246		19.490
	I OSTALI PRIHODI (247 do 256)			
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247		
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248		
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249		
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250		
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251		
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252		
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253		
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254		19.023
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255		
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256		467
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	1.289	
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258		
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259		
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260		
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261		
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262		
575	6. Gubici po osnovu prodatog materijala	263		
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264		
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265		
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266		
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	1.289	
	Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268		19.490
	Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	1.289	

68	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270		
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja	271		
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272		
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273		
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstva za koje se obračunava amortizacija	274		
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i fin. sredstava raspoloživih za prodaju	275		
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276		
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277		
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278		
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279		
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280		
580	1. Obezvrjeđenje nematerijalnih ulaganja	281		
581	2. Obezvrjeđenje nekretnina, postrojenja i opreme	282		
582	3. Obezvrjeđenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283		
583	4. Obezvrjeđenje bioloških sredstva za koja se obračunava amortizacija	284		
584	5. Obezvrjeđenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285		
585	6. Obezvrjeđenje zaliha materijala i robe	286		
586	7. Obezvrjeđenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287		
589	8. Obezvrjeđenje ostale imovine	288		
	J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (270-280)	289		
	K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (280-270)	290		
690 i 691	L. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	291		
590 i 591	Lj. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	292		
	M. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	293		19.490
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+289 +291-292)	294	797.766	704.033
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+290+292-291)	294		
721	N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	295		
	1. Poreski rashodi perioda	295		
dio 722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	296		
dio 722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	297	6.681	2.254
	Nj. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA	298		
	1. Neto dobitak tekuće godine (293-294-295-296+297)	298		
	2. Neto gubitak tekuće godine (294-293+295+296-297)	299	791.085	682.289
723	O. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	300		

P. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU I DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU I DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (302 do 307)	301		
1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	302		
2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	303		
3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	304		
4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	305		
5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	306		
6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	307		
II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (309 do 313)	308		
1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	309		
2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	310		
3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	311		
4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	312		
5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	313		
R. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (301-308) ili (308-301)	314		
S. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	315		
T. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (314±315)	316		
Č. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU I UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (298-299 ±316)	317		
II UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (299-298±316)	318	791.085	682.289
Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	319		
Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	320		
Obična zarada po akciji	321		
Razrijeđena zarada po akciji	322		
Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	323	27	29
Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	324	54	57

Potpisano u ime Društva
 Direktor
 Dr Mićo Milovanović

BILANS TOKOVA GOTOVINE

u periodu od 01.01. do 31.12.2009. godine

u KM

P O Z I C I J A	Oznaka za AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTIVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	301	634.639	604.286
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (302 do 304)			
1. Prilivi od kupaca primljeni avansi	302	626.097	279.487
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303		
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	304	8.542	324.799
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (306 do 310)	305	708.186	847.411
1. Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima i dati avansi	306	109.140	143.561
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	307	538.053	617.168
3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	308		
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	309		2.005
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	310	60.993	84.677
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (301 - 305)	311		
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (305 - 301)	312	73.547	243.125
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	313	148	208
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (314 do 319)			
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	314		
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	315		
3. Prilivi od prodaje dijelova nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i boloških sredstava	316		
4. Prilivi po osnovu kamata	317	148	208
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	318		
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	319		
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (321 do 324)	320	1.455	92.707
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	321		
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	322		
3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	323	1.455	92.707
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	324		
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (313 - 320)	325		
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (320 - 313)	326	1.307	92.499
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	327		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (328 do 331)			
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	328		
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	329		
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	330		
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	331		
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (333 do 338)	332		

1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	333		
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	334		
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	335		
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	336		
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	337		
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	338		
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (227 - 332)	339		
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (332 - 227)	340		
G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (301+313+327)	341	634.787	604.494
D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (305+320+332)	342	709.641	940.118
D. NETO PRILIV GOTOVINE (341-342)	343		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (342-341)	344	74.854	335.624
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	345	84.421	420.045
Z. POZOTIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	346		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	347		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (345+343-344+346-347)	348	9.567	84.421

Potpisano u ime Društva
 Direktor
 Dr Mićo Milovanović

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01. do 31.12.2009. godine

u KM

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA KOJI PRIPADA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA										UKUPNI KAPITAL
	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1. Stanje na dan 31.12.2007. god.	901	22.825.956	285.021		11.181	23.052	23.145.210			23.145.210	
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902										
3. Efekti ispravke grešaka	903										
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2008. god. (901 ± 902 ± 903)	904	22.825.956	285.021		11.181	23.052	23.145.210			23.145.210	
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905										
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906										
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907										
7. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908					5.936	-682.289	-676.353		-676.353	
8. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909										
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriva gubitka	910					-5.936	-5.936			-5.936	

10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911												
11. Stanje na dan 31.12.2008. god./01.01.2009. god (904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909 - 910 + 911)	912	22.825.956	285.021	17.117	-665.173	22.462.921						22.462.921	
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	913												
13. Efekti ispravke grešaka	914												
14. Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2009. god. (912 ± 913 ± 914)	915	22.825.956	285.021	17.117	-665.173	22.462.921						22.462.921	
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916												
16. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917												
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918												
18. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919				-791.085	-791.085						-791.085	
19. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920												
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	921												
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922												
22. Stanje na dan 31.12.2009. god. (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 - 921 + 922)	923	22.825.956	285.021	17.117	-1.456.258	21.671.836						21.671.836	

Potpisano u ime Društva
 Direktor
 Dr Mićo Milovanović

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Naziv: "UNIS-VALJAONICA HLADNO VALJANE TRAKE"
AKCIONARSKO DRUŠTVO BANJA LUKA

Sjedište: Banja Luka
Adresa: Ramići bb
Broj registarskog uložka: RU-1-78-00 Osnovni sud u Banja Luci
Broj Rješenja o upisu u SR: U/I-109/05
Direktor: Dr Mićo Milovanović
Matični br.: 1117050
Šifra djelatnosti: 27320
JIB: 4400858230007
Pravni status: Akcionarsko društvo
Osnovna djelatnost: Hladno valjanje uzanih traka (širine do 1.300 mm).

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sljedećih načela:

- *Načelo stalnosti poslovanja*, iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućavaju poslovanje u neograničenom roku.
- *Načelo dosljednosti*, koje podrazumijeva da se način procjenjivanja bilansnih pozicija ne mijenja u dužem vremenskom periodu, a ako do promjene ipak dođe, efekat promjene se kvantifikuje i prezentuje u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.
- *Načelo opreznosti*, u skladu s kojim se imovina Društva vrednuje po principu niže vrijednosti, a obaveze po principu više vrijednosti, osim ako se relevantnim MSFI-a ne zahtijeva drugačije. Ovo načelo podrazumijeva primjenu:
  - *principa realizacije*, prema kome se u bilans uspjeha mogu uključiti samo realizovani dobiti,
  - *principa impariteta*, (nejednake vrijednosti), kojim se zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj, a obaveza po najvišoj vrijednosti, što ima za posljedicu odmjerenje rashoda na više, a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir svih obezvređenja i rezervisanja.
- *Načelo uzročnosti*, prema kome se u obzir uzimaju svi prihodi i rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenat plaćanja po osnovu rashoda.
- *Načelo pojedinačnog procjenjivanja*, pri čemu eventualna grupna procjenjivanja proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.
- *Načelo identiteta bilansa*, po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu. Eventualna odstupanja od ovog načela prilikom formiranja početnog stanja mogu biti zasnovana samo na sugestijama i preporukama datim u revizorskom izvještaju za prethodni obračunski period.

PROCJENJIVANJE AKTIVE

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U momentu nabavke ova imovina se vrednuje po nabavnoj cijeni. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja i oprema vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvrjeđenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekat povećava rashod.

Institut Ekonomskog fakulteta u Banjoj Luci je, 2003. godine, izvršio procjenu vrijednosti objekata i opreme Društva, kao i procjenu preostalog vijeka njihove upotrebe. Procijenjeni vijek trajanja je:

- Građevinski objekti   od 8 do 83 godine
- Oprema   od 4 do 20 godina
- Alat i inventar   od 2 do 5 godina.

AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući zemljište i šume je nabavna, odnosno revalorizovana nabavna vrijednost. Amortizacija se obračunava po metodama propisanim odgovarajućim računovodstvenim standardima.

Društvo je primjenilo lienarni metod obračuna amortizacije tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema).

Na osnovu procijenjenog vijeka trajanja osnovnih sredstava, izračunate su stope za obračun amortizacije istih (amortizacione stope):

- građevinske objekte, od 1.2 do 12,5 odsto
- opremu,   od 5 do 25 odsto
- alat i inventar,   od 20 do 50 odsto.

FINASIJSKI PLASMANI I POTRAŽIVANJA

Učešće u kapitalu procjenjuje se po nominalnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti, ako je ona niža.

Učešće u kapitalu otpisuje se srazmjerno gubitku, a povećava srazmjerno povećanju osnovnog kapitala iz raspodjele neto dobitka i jedno i drugo na osnovu izvještaja pravnog lica, kod koga je uloženi kapital, o pokriću gubitka odnosno o povećanju osnovnog kapitala iz raspodjele neto dobitka.

Kreditni se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti. Kreditni se direktno otpisuju za iznos dokumentovane nenaplativosti, a indirektno po odluci rukovodstva u slučaju neizvršenja naplate o roku dospijeca.

Hartije od vrijednosti, otkupljene sopstvene akcije i udjeli procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti, ako je ona niža.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja, odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Finansijski plasmani i potraživanja u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

Društvo vrši indirektno otpisivanje plasmana i potraživanja. Indirektno otpisivanje plasmana i potraživanja vrši se na osnovu procjene o mogućnosti njihove naplate. Članom 10. Pravilnika o računovodstvu, broj 462-5/04, od 15.09.2004. godine, utvrđena je obaveza Društva da procjenu plasmana i potraživanja vrši jednom godišnje, i to sa stanjem na dan 01. decembar.

Zastarjela potraživanja direktno se otpisuju na teret rashoda.

Porez na dodatu vrijednost obračunat od strane dobavljača i po osnovu uvoza iskazuje se u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost kupcima.

ZALIHE

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, inventara sa jednokratnim otpisom i robe procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata faktornu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda procjenjuje se po cijeni koštanja ili neto prodajnoj cijeni ako je ona niža. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i srazmjerni dio opštih troškova proizvodnje, pri čemu se iz ovih troškova isključuju troškovi neiskorištenja kapaciteta i troškovi uprave i prodaje.

Neto prodajna cijena je prodajna cijena na dan procjene umanjena za dažbine, troškove prodaje, kao i za troškove dovršavanja proizvoda u slučaju nedovršene proizvodnje. Neto prodajna cijena utvrđuje se na sljedeći način: vladajuća prodajna cijena na dan bilansa x (troškovi perioda/prihod od prodaje).

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha za iznos stvarno nastalog i dokumentovanog smanjenja vrijednosti vrši se otpis zaliha na teret rashoda.

GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA obuhvataju unaprijed plaćene, odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturirani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

PROCJENJIVANJE PASIVE

KAPITAL OBUHVATA: osnovni kapital, emisionu premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve i neraspoređeni neto dobitak ranijih ili tekuće godine.

Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine predstavlja ispravku vrijednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

OBAVEZE: dugoročne i kratkoročne obaveze proistekle iz finansijskih i poslovnih transakcija procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Obaveze u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu te valute na dan bilansa.

Zastarjele obaveze ukidaju se u korist prihoda.

DUGOROČNA REZERVISANJA predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama, a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku po osnovu prodatih učinaka za koje je obračunat prihod u punom iznosu,
- rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava,
- rezervisanja za zadržane kaucije i depozite,
- rezervisanja za troškove restrukturiranja,
- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih i
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorišćena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA obuhvataju:

- unaprijed obračunate troškove,
- obračunate prihode budućeg perioda,
- odložene prihode po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika,
- razgraničene troškove nabavke,
- donacije.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

OBAVEZE ZA POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

Iskazuje se obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

PRIHODI I RASHODI

POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe i učinaka umanjeni za poreske dažbine i date popuste nezavisno od momenta naplate,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka priznaju se po cijeni koštanja,
- prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, donacija, prihodi iz budžeta i drugih namijenjenih izvora i drugi slični prihodi,
- prihodi od zakupnina, članarina, ukidanja rezervisanja i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

Finansijske prihode čine: prihodi od kamata, od učešća u dobitku povezanih pravnih lica, od pozitivnih kursnih razlika, dobiti po osnovu promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine i ostali finansijskih prihodi.

Finansijske rashode čine: rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika, otpisi dugoročnih finansijskih plasmana, gubici po osnovu promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine, rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima i ostali finansijski rashodi.

OSTALI PRIHODI I RASHODI

Ostale prihode čine: dobiti od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, učešća u kapitalu, dugoročnih hartija od vrijednosti i materijala, dobiti po osnovu ulaganja u nekretnine, viškovi osim viškova zaliha učinaka, prihodi od smanjenja obaveza, dobiti po osnovu prodaje stalnih sredstava klasifikovanih kao stalna sredstva namijenjena otuđenju, naplaćena otpisana potraživanja i ostali nepomenuti prihodi.

Ostale rashode čine: gubici po osnovu rashodovanja, otpisa i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje učešća u

kapitalu, dugoročnih hartija od vrijednosti i materijala, manjkovi osim manjkova zaliha učinaka, otpisi obrtnih sredstava, gubici po osnovu prodaje stalnih sredstava klasifikovanih kao stalna sredstva namijenjena otuđenju, gubici po osnovu ulaganja u nekretnine i ostali nepomenuti rashodi.

PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI STALNE IMOVINE

Prihode od usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: prihodi od revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i prihodi po osnovu poništavanja imparitetnih gubitaka.

Rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: rashodi po osnovu revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i rashodi po osnovu priznavanja imparitetnih gubitaka.

PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u Konvertibilne marke, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	u KM na 31.12.	
	2009.	2008.
EUR	1.95583	1.95583
USD	1.3873	1.33122

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. Nekretnine i oprema

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Zemljište	2.908.899	2.908.899	1,00
Građevinski objekti	13.989.619	14.038.979	1,00
Postrojenja i oprema	4.872.042	5.030.304	0,97
Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	400.000	400.000	1,00
Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0	0	0,00
Ukupno	22.170.560	22.378.182	0,99

Ukupne nekretnine i oprema su evidentirani u iznosu od 22.170.560 KM, od čega se na zemljište odnosi iznos od 2.908.899 KM, na građevinske objekte se odnosi iznos od 13.989.619 KM, a postrojenja i oprema su evidentirani u iznosu od 4.872.042 KM.

Avansi za jednu proizvodnu liniju su evidentirani u iznosu od 400.000 KM i odnose se na sredstva iz 1990. godine. Procjena vrijednosti imovine je vršena na dan 31.12.2004. godine.

Društvo nije obračunalo amortizaciju osnovnih sredstava, koja ne koristi i ne ostvaruje ekonomsku korist po osnovu njihovog posjedovanja. Pored toga, postoje indicije da su osnovna sredstva koja se ne koriste obezvređena, zbog čega je Društvo trebalo izvršiti procjenu vrijednosti tih sredstava.

2. Zalihe

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Zalihe materijala	34.408	39.358	0,87
Zalihe gotovih proizvoda	71.862	239.184	0,30
Zalihe robe	0	16	0,00
Ukupno	106.270	278.558	0,38

Ukupne zalihe su evidentirane u iznosu od 106.270 KM, od čega se na zalihe materijala odnosi iznosi 34.408 KM, a na zalihe gotovih proizvoda iznose 71.862 KM. Zalihe materijala, gotovih proizvoda i rezervnih dijelova duži niz godina nemaju obrta, a evidentirane su po nabavnoj vrijednosti, na dan 31.decembar Društvo je prema zahtjevima MRS-2 trebalo zalihe svesti na neto prodajnu cijenu ili cijenu koštanja u zavisnosti od toga koja je niža.

3. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	376.263	376.263	1,00
Ukupno	376.263	376.263	1,00

Ukupni dugoročni finansijski plasmani su evidentirani u iznosu od 376.263 KM, i odnose se na učešće u kapitalu FOD d.o.o. Laktaši.

4. Potraživanja od kupaca i druga kratkoročna potraživanja

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Kupci–povezana pravna lica	0	0	0,00
Kupci u zemlji	135.725	369.240	0,37
Druga kratkoročna potraživanja	11.628	4.393	2,65
Ukupno	147.353	373.633	0,39

Ukupna potraživanja su evidentirana u iznosu od 147.353 KM, od čega se na potraživanja od kupaca u zemlji odnosi iznos od 135.725 KM.

Druga kratkoročna potraživanja su evidentirana u iznosu od 11.628 KM i odnose se na potraživanja po osnovu refundacije bolovanja za zaposlene radnike od Fonda zdravstva RS.

5. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Gotovina	9.567	84.421	0,11
Ukupno	9.567	84.421	0,11

Ukupna gotovina i gotovinski ekvivalenti su evidentirani u iznosu od 9.567 KM, od čega se na sredstva na žiro računu odnosi iznos od 9.401 KM, a na sredstva u blagajni se odnosi iznos 166 KM.

6. Kapital

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Akcijski kapital	22.825.956	22.825.956	1,00
Zakonske rezerve	17.117	17.117	1,00
Revalorizacione rezerve	285.021	285.021	1,00
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	17.116	17.116	1,00
Gubitak ranijih godina	682.289	0	0,00
Gubitak tekuće godine	791.085	682.289	1,16
Ukupno	21.671.836	22.462.921	0,96

Ukupan kapital je evidentiran u neto iznosu od 21.671.836 KM, od čega se na akcijski kapital odnosi iznos od 22.825.956 KM. Zakonske rezerve su evidentirane u iznosu od 17.117 KM, a neraspoređeni dobitak ranijih godina iznosi 17.116 KM. Revalorizacione rezerve su evidentirane u iznosu od 285.021 KM.

Gubitak ranijih godina je evidentiran u iznosu od 682.289 KM, a gubitak tekuće godine iznosi 791.085 KM.

7. Dugoročna rezervisanja

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Ostala dugoročna rezervisanja	595.719	595.719	1,00
Ukupno	595.719	595.719	1,00

Ukupna dugoročna rezervisanja su evidentirana u iznosu od 595.719 KM, i odnose se na rezervisanja za sudske sporove iz ranijeg perioda.

8. Kratkoročne finansijske obaveze, obaveze prema dobavljačima i obaveze iz poslovanja

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	180.790	0	0,00
Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	0	70.307	0,00
Ostali dobavljači	17.442	15.468	1,13
Ostale obaveze iz poslovanja	8.200	8.200	1,00
Obaveze iz specifičnih poslova	0	0	0,00
Obaveze za zarade i naknade zarada	83.710	29.957	2,79
Druge obaveze	0	0	0,00
Porez na dodatu vrijednost	3.119	0	0,00
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	93.664	24.002	3,90
Pasivna vremenska razgraničenja	165.865	178.598	0,93
Odložene poreske obaveze	0	0	0,00
Ukupno	552.790	326.532	1,69

Ukupne kratkoročne obaveze su evidentirane u iznosu od 552.790 KM, od čega se na obaveze prema dobavljačima evidentirane u iznosu od 17.442 KM. Kratkoročni krediti su evidentirani u iznosu od 180.790 KM (kreditna obaveza prema Ministarstvu finansija RS – Budžet RS). Obaveze za ostale poreze i doprinose iznose 93.664 KM (obaveze za poreze i doprinose za sve radnike koji su u radnom odnosu), a obaveze za zarade i naknade zarada iznose 83.710 KM. Ostale obaveze iz poslovanja iznose 8.200 KM (obaveze za premiju osiguranja prema Krajina osiguranju), dok obaveze za PDV iznose 3.119 KM.

Pasivna vremenska razgraničenja su evidentirana u iznosu od 165.865 KM, i odnose se na rezervisanja za otpremnine neraspoređenih radnika (tehnoški višak) i jubilarne nagrade koje će biti isplaćene u 2010. godini.

9. Poslovni prihodi

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	0	7.909	0,00
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	274.517	329.007	0,83
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	167.322	147.766	1,13
Ostali poslovni prihodi	83.622	184.044	0,45
Ukupno	190.817	373.194	0,51

Ukupni poslovni prihodi evidentirani su u iznosu od 190.817 KM, od čega se na prihode od prodaje učinaka na domaćem tržištu odnosi iznos od 274.517 KM (prodaja toplo valjane trake), a na smanjenje vrijednosti zaliha učinaka iznos od 167.322 KM.

Ostali poslovni prihodi iznose 83.622 KM, i odnose se na prihode od zakupa u iznosu 61.204 KM i prihodi od ukudanja ostalih kratkoročnih i dugoročnih rezervisanja u iznosu od 22.598 KM.

10. Poslovni rashodi

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Troškovi materijala	52.371	62.226	0,84
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	521.449	513.658	1,02
Ostali lični rashodi	118.197	136.278	0,87
Troškovi proizvodnih usluga	21.540	34.345	0,63
Troškovi amortizacije	209.078	208.581	1,00
Troškovi rezervisanja	9.865	10.598	0,93
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	52.692	101.587	0,52
Troškovi poreza	2.250	5.948	0,38
Troškovi doprinosa	0	4.215	0,00
Ukupno	987.442	1.077.436	0,92

Ukupni poslovni rashodi su evidentirani u iznosu od 987.442 KM, od čega se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada odnosi iznos od 521.449 KM. Troškovi amortizacije iznose 209.078 KM, a troškovi proizvodnih usluga 21.540 KM. Troškovi materijala iznose 52.371 KM, a troškovi rezervisanja 9.865 KM. Ostali lični rashodi su evidentirani u iznosu od 118.197 KM, od čega se na primanja članova nadzornog odbora i odbora za reviziju odnosi iznos od 36.105 KM, naknada za topli obrok iznosi 28.967 KM, troškovi regresa i zimnice iznose 35.734 KM, ostale naknade po kolektivnom ugovoru 6.854 KM, otpremnine 10.388 i pomoć zaposlenim 5.650 KM.

Nematerijalni troškovi iznose 52.692 KM, od čega se na troškove transportnih usluga odnosi iznos – PTT i sl. iznos od 8.730 KM, naknade troškova za službeni put iznose 984 KM, naknade troškova prevoza u javnom saobraćaju iznosi 8.999 KM, troškovi neproizvodnih usluga iznose 19.140 KM, ugoditeljske usluge iznose 3.075 KM, premije osiguranja vozila iznose 2.201 KM, troškovi platnog prometa iznose 1.558 KM, doprinose za PIO sa uvećanim stažom u iznosu od 3.367 KM, ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 13.368 KM i dr. Troškovi poreza iznose 2.250 KM.

11. Finansijski prihodi i rashodi

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2/3)</i>
Prihodi od kamata	148	209	0,71
Ukupno - Finansijski prihodi	148	209	0,71

Ukupni finansijski prihodi iznose 148 KM, i odnose se na prihode od kamate na depozit u banci.

12. Sudski sporovi

Pregled sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana dat je u narednoj tabeli.

TUŽILAC	Iznos	Status spora	Predviđanja ishoda
Dojčinović Slavko	Neutvrđen	U toku	Neizvjesno
Dojčinović Slavko	Neutvrđen	U toku	Neizvjesno
Grad Banja Luka	147.216	U toku	Povoljno
Todorović Božo	5.000	U toku	Povoljno
Ukupno	152.216		

Dojčinović Slavko je tužilac u dva spora i to radi:

- obeštećenja zbog prestanka radnog odnosa,
- povratka na posao.

Pregled sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac

U KM

TUŽENI	IZNOS	Status spora	Predviđanja ishoda
COMAT-G. PRECORVI Italija	400.000	spor u toku	Neizvjesno
POŠTE SRPSKE Banja Luka	8.668	spor u toku	Neizvjesno
Ukupno	408.668		

Podaci o sudskim sporovima preuzeti su iz računovodstvene i druge evidencije, a informacije o predviđanju ishoda sudskih sporova, nakon konsultacije sa pravim zastupnikom, dala nam je ovlaštena osoba, uz obrazloženje da je Društvo izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu sudskih sporova.

13. Naknadni događaji

Rukovodstvo Društva je dana 30.3.2010. godine, uz poziv za sjednicu Upravnog odbora „FOD-a“ zaprimilo materijal u čijem prilogu su bili notarski ugovor i finansijski izvještaji. Društvo učestvuje u kapitalu „FOD-a“ d.o.o Laktaši kao vlasnik 47% od ukupnog kapitala. Uprava Društva je očekivala da će Upravni odbor FOD-a prihvatiti upozorenje da je donio nezakonitu odluku, kakvom je smatra i Nadzorni odbor Društva, te da će istu staviti van snage, kako je to zahtijevao Nadzorni odbor Društva. O navedenim radnjama Društvo nije na vrijeme obaviješteno, pa nije ni moglo izvršiti promjene u svojoj knjigovodstvenoj evidenciji, obzirom da je priloženu fotokopiju notarskog ugovora i finansijske izvještaje FOD-a dobila tek 30.3.2010. godine.

14. Povezana lica

Društvo je, na osnovu Ugovora broj 2864, od 23.12.1991. godine, zajedno sa Preduzećem „UNA“ Laktaši, osnovalo Preduzeće „FOD“ d.o.o. Laktaši u kome ima učešće u kapitalu 47%.

15. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznietog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Kontrola od strane UIO BiH nije bila u toku 2009. godine, takođe za direktne poreze nije bila kontrola Poreske uprave Republike Srpske u toku 2009. godine.

16. Stalnost poslovanja

Društvo, od 1992. godine, ne obavlja svoju osnovnu djelatnost - proizvodnja hladno valjane trake i limova, i to: od početka 1992. do kraja 1995. godine, zbog rata u BiH, a od početka 1996. do kraja 2008. godine, zbog korišćenja imovine Društva od strane SFOR-a, odnosno EUFOR-a. Zbog navedenih okolnosti, u periodu od 1996. do 2007. godine, najveći dio ukupnih prihoda ostvaren je po osnovu naplate naknade za korišćenu imovinu od strane SFOR-a, odnosno EUFOR-a.

Međutim, Društvu je, dana 25.01.2008. godine, vraćena imovina koju je koristio EUFOR i od toga dana Društvo neće imati prihode po osnovu naknade za njeno korišćenje.

Zbog naprijed navedenog, ali i zbog nedostatka finansijskih sredstava potrebnih za organizovanje procesa proizvodnje hladno valjane trake i limova, postavlja se pitanje stalnosti poslovanja Društva.